

Beszámoló

a Nemzeti Tehetség Program keretében az Eötvös Loránd Fizikai Társulat rendezésében megvalósult programról

A verseny bemutatása, előzmények

Az Eötvös Loránd Fizikai Társulat fontos feladatának tekinti a természettudományok iránt érdeklődő, fizikából tehetséges tanulók tehetségének korai felismertetését és kibontakoztatásának segítségét. Ennek egyik jól bevált, több évtizedes múlttal rendelkező módja hazánkban a tanulmányi versenyeken való szerepeltetés.

Ezeknek a versenyeknek az első lépcsője az Öveges József Kárpát-medencei Fizikaverseny, amely a 14 éves korosztálynak ad lehetőséget az erőpróbára. A háromfordulós verseny az egész ország területét lefedi, a vármegyék és a főváros legjobban felkészült tanulói vesznek részt az országos döntőn (sőt a határon túl a fizikát magyarul tanulók is indulhatnak). A verseny anyagi hátterének megteremtése érdekében pályázatot adtunk be a Nemzeti Tehetség Program keretében a „Tanulmányi és művészeti versenyek megrendezésének támogatása” című felhívásra, mellyel 3 000 000,- Ft vissza nem térítendő támogatást nyertünk. Az NTP-TMV-24-0089 azonosító számú pályázatra kapott összeget a három forduló megszervezésére fordítottuk, a versenyzők és a segítők szállásának, étkezésének finanszírozására, a versenybizottság tagjainak szerény díjazására.

A Kulturális és Innovációs Minisztérium által kiírt pályázat biztosította forrás mellett szükség volt még támogatókra is, akik felajánlását ezúttal is köszönjük.

A 35. Öveges verseny mottója:

*„A kísérlet igazolta a várakozásunkat.”
Öveges József*

Versenyünk névadójának szellemében mi is reméltük, hogy a verseny megfelel a résztvevők várakozásának. Bízunk abban, hogy a versenyzők a több hónapos sikeres felkészülés után megmutatják, mire képesek. Az alkalmazásképes tudásukra voltunk kíváncsiak, ezért is oldottak meg a döntőben két összetett számítási feladatot, gondolkodtató teszteket, kísérletet elemeztek, mértek a versenyzők. A fizikátörténeti feladatlap az olvasottságot, a lexikális tudást mérte. A megmérettetéssel a nyolcadikosok rangsorának kialakítása mellett célunk tisztelni Öveges József professzor úr munkássága előtt, továbbá megemlékezni még Marx György akadémikus úrról, akinek biztatására indult ez a versenysorozat 1990-ben.

A 2024-2025-ös tanév több szempontból különleges a versenyünk történetében. Elsősorban azért, mert ez már a 35. megmérettetés.

A verseny névadója, Öveges József halálának 45. évfordulójára emlékeztünk 2024 őszén, 2025-ben pedig születésének 130. évét ünnepeljük.

Ebben a tanévben a fizikátörténeti feladat középpontjában fizikai Nobel-díjasunk, Krausz Ferenc professzor úr állt. Első alkalom, hogy még élő személy életéről és munkásságáról kellett számot adnia a versenyzőknek. A felkészüléshez Horváth Norbert, a budapesti Baár-Madas Gimnázium tanára készített segédanyagot, melyet hálásan köszönünk!

A verseny menete, a résztvevők, a programok

Az 1. forduló február 4-én sikeresen lezajlott, 998 nevezett tanulóból 404 jutott tovább a következő szintre.

A 2. fordulót március 25-én rendeztük (vármegyeszékhelyeken és Budapesten nyolc helyszínen). Az utolsó fordulóba 61 versenyző jutott, közülük 56 élt a döntőn való szereplési lehetőséggel (egy fő a verseny napjára lebetegedett). A nevezettek arányának megfelelően a 2. fordulóból tovább jutók közül 26 fő általános iskolában tanulta a fizikát, 38 fő gimnáziumban. Az országos döntőt Győrött, május 23-25-én bonyolítottuk le. A döntőn részt vevők köre: 56 hazai versenyző és a határon túli területekről meghívott 8 tanuló (Erdély 4 fő, Délvidék 2 fő, Kárpátalja 2 fő).

Az ünnepélyes megnyitó a városháza dísztermében zajlott, a levezető elnöki feladatokat Horváthné Fazekas Erika tanárnő, elnökségi tag látta el.

Gecsei Kolos, a Győri Kazinczy Gimnázium igazgatója köszöntötte a versenyzőket és a megjelenteket, iskolájának tanulója verssel tette ünnepibbé az alkalmat. Köszöntőt mondott Professzor Dr. Groma István az ELFT főtitkára, majd Slezsák Zsolt az ELFT Általános Iskolai Oktatási Szakcsoportjának elnöke szólt a versenyről, üdvözölte a verseny alapítói közül jelen lévő Janóczki József és Ősz György tanár urakat. Dr. Farkas Zsuzsanna PhD a SZTE-JGYPK Általános és Környezetfizikai Tanszék főiskolai tanára, a versenybizottság elnöke köszöntötte a versenyzőket, látta el őket hasznos tanácsokkal. Kedves színfoltja volt a megnyitónak Krausz Ferenc Nobel-díjas fizikus videóüzenete. Az egyik fővédnök, Dr. Fazekas Sándor korábbi földművelésügyi miniszter levélben üdvözölte a résztvevőket. A rendezvényt Győr Megyei Jogú Város polgármestere képviselőjében Dr. Tóth Péter Kabinetvezető úr nyitotta meg.

A 3. fordulóban, az országos döntőn délelőtt mérőkísérleti-, kísérletelemzési- és két számításos feladatot kellett megoldania a tanulóknak, délután online teszt és fizikatörténeti feladat következett. Ebben az évben Krausz Ferenc élete, munkássága /2023-ban kapott fizikai Nobel-díjat/ és Öveges József élete és munkássága volt a tárgya a történeti blokknak. A kollégáknak tapasztalatszerzés, szakmai megújulási lehetőség, munkájukban visszajelzés ez a verseny. Míg a tanulók a versenyfeladatokat oldották, a felkészítő pedagógusokkal, kísérőkkel beszélgettünk a versenyszervezés aktuális és jövőbeni kérdéseiről, a fizikaoktatás és tehetséggondozás helyzetéről, problémáiról. Härtlein Károly a BME mesteroktatója a HUNOR-programról, Szabó-Petrovicz Virág az MCC-ről tájékoztatta az egybegyűlteket.

A versenyen kívüli időt változatos programokkal tudtuk megtölteni: ismerkedés Győr városával (Belváros, Káptalandomb, Szent László Látogató Központ, Vár, Bazilika - herma., Püspökvár-Toronykilátó), Jedlik Ányos kiállítás helyi vezetővel (Csaplár Miklós), koszorúzás Jedlik Ányos szobránál.

Első este Härtlein Károly és Tóth Pál tanár urak kísérleti bemutatóját kísértük figyelemmel, nagy érdeklődéssel.

Betekintést nyerhettek az Öveges-hagyatékba, a kollégium udvarán a fotóponton örökíthették meg, hogy részesei voltak a jubileumi rendezvénynek.

A szombati versengés után, pihentetésül a házigazda gimnázium diákjai Flashmob bemutatóján vettek részt a bátrabbak, a többiek a pálya széléről szurkoltak. A szabad program keretében a versenyzők egyórás idegenvezetős hajókázásra indultak a Rábára és a Dunára. A második este a főszerep ismét a kísérletezésé volt: először „Kedvenc kísérletem” címmel a verseny rendezői mutatkoztak be, majd Sebestyén Zoltán tanár úr előadásában „Filléres kísérletek Öveges professzor szellemében” című bemutató következett. Molnár Milán tanár úr csillagászati távcsövezéséről nehéz volt éjszakai nyugovóra küldeni a lelkes diákokat.

Az ünnepélyes eredményhirdetésen a résztvevőket köszöntötte Mészáros Péter, az ELFT GyMS Vármegyei Csoport elnöke. A versenyt értékelte Dr. Farkas Zsuzsanna főiskolai tanár,

a versenybizottság elnöke, a versenyzők munkáját értékelte Dr. Hadházy Tibor kandidátus, nyugalmazott főiskolai tanár, a zsűri elnöke.

A szponzori támogatásokból értékes díjakat tudtunk biztosítani a helyezetteknek és felkészítőiknek. Az általános iskolások értékelésében 1. díjas 1 fő, 2. díjas 3 fő, 3. díjas 5 fő lett, míg a gimnáziumi oktatásban tanulók közül 1. díjas 1 fő, 2. díjas 4 fő és 3. díjas 11 fő lett. Összesen 25 versenyző (9 általános iskolás és 16 gimnazista) kapott 1-2-3. díjat. Első díjas 2, 2. díjas 7 és 3. díjas 16 tanuló lett. Ők és a 27 felkészítő nevelő oklevelet és értékes könyveket, szponzori díjakat (Egyhetes Kreatív Fizika Tábor, Tavi-túrák a Tisza-tavon, páratartalom- és hőmérsékletmérő szenzor, kísérleti eszközök, éttermi vendéglátás, ...), pénzjutalmakat vehettek át. Minden díjazott utóvilágító Öveges-logós textiltáskában kapta a tárgyjutalmakat. Az abszolút első és felkészítője érdemelte ki az Öveges plakettet, melyet névre szóló vésetés után a győri Kazinczy Ferenc Gimnázium és Kollégium évfőzáróján adott át Slezsák Zsolt és Mészáros Péter. Különdíjas 27 diák és 29 felkészítő lett. Összesen 52 tanulói és 54 felkészítói elismerést osztottunk ki. Ebben az évben másodszor díjaztuk a vármegye és a főváros legjobb versenyzőit.

Az idén tizenkettedik alkalommal két emlékdíjjal ismertük el a felkészítő pedagógusok kiemelkedő tevékenységét. Csákány Antalné díjban részesülhet az a fizikatanár, aki 5 év távlatában a legeredményesebb felkészítő tanárnak bizonyul. Rónaszéki László díjban részesülhet az a fizikatanár, aki a legtöbb versenyzőt indítja az Öveges József Kárpát-medencei Fizikaverseny első fordulójában és a legjobb arányban jutnak be közülük a döntőbe. A verseny történetében második alkalommal mindkét tanári díjat ugyanaz a felkészítő kapta, ebben az évben Takács Éva, a győri Kazinczy Ferenc Gimnázium és Kollégium pedagógusa.

A versenyt Professzor Dr. Kroó Norbert, az ELFT tiszteletbeli elnöke zárta.

Összegzés

Összességében eredménynek könyvelhető el, hogy felszabadult, remek légkörű eseményen népszerűsítettük a fizikát, támogattuk a tehetséggondozást, társadalmi összefogással, többhónapos szervezői munkával, cégek, intézmények, magánszemélyek szponzorálása jóvoltából egy rangos versenyt tudtunk létrehozni. A 64 versenyzőnek színvonalas megmérettetést tudtunk biztosítani fizikából.

A versenyfeladatok a tanulók életkori sajátosságához igazodtak. A két számításos feladatban, a mérőkísérletben és a kísérletelemzésben voltak hibátlanul teljesítők, a tesztben a legeredményesebb 94%-os, a fizikátörténetben 96%-os volt. Örömteli, hogy a diákok egy része tisztában van azzal, hogy Krausz Ferenc fizikai Nobel-díjasunk hogyan magyarázza a világon egyedülálló ujjlenyomat-kutatási módszerét.

Megmutattuk, hogy még van a fizika iránt érdeklődő és versenyezni vágyó, tudó tizenéves diák. Méltó módon el tudtuk ismerni a versenyzők és felkészítőik munkáját.

A jubileumi megmérettetést több dologgal tettük emlékezetesebbé, pl. minden versenyző utóvilágító logózott pólót kapott, a logós hátizsákban tollakat, apró ajándékokat, oktatási segédanyagokat vihettek haza. A díjazás is felülmúlta a korábbiakat.

Rendezők, támogatók

A versenybizottság elnöke: Dr. Farkas Katalin PhD a SZTE-JGYPK Általános és Környezetfizikai Tanszék főiskolai tanára; a zsűri elnöke: Dr. Hadházy Tibor kandidátus, nyugalmazott főiskolai tanár, segítője Juhász Nándor.

A feladatsorokat a szakma jeles képviselői állították össze, lektorálták, akiknek ezen keretek között is megköszönöm a munkáját, hogy lehetővé tették a verseny színvonalas lebonyolítását:

az 1. forduló feladatkitűzői: Slezsák Zsolt, Slezsákné Horváth Katalin és Dr. Szeidemann Ákos;

a 2-3. forduló feladatkitűzői: Molnár László, Härtlein Károly, Győri István, Slezsák Zsolt, Varga István, Dr. Szeidemann Ákos, Molnár Milán;

a lektorok: dr. Borbély Venczel, dr. Vida József, dr. Sós Katalin, Juhász Nándor, dr. Kovács László, dr. Farkas Zsuzsanna és dr. Hadházy Tibor

Mindhárom forduló feladatsorait a tematikával és a követelményrendszerével összevetette: Tasi Zoltánné és Tóth Zsuzsanna elnökségi tagok.

A teljes informatikai háttér kidolgozása, biztosítása Reszezi Miklós feladata volt.

Az oklevelet, emléklapot Tóth Zsuzsanna tanárnő, elnökségi tag tervezte.

Az országos döntő győri koordinálói Póheim Judit és Szabó Miklós kollégák voltak.

A 18 feladatjavító kolléga, az értékelők, a teremfelügyelők, a szabadidős programokat és egyéb feltételeket biztosítók, minden segítő munkáját köszönet illeti.

Az Eötvös Loránd Fizikai Társulat titkársága részéről a háttérmunkát Pónya Melinda ügyvezető és titkára, Pónya Zsófia, valamint Soós Ildikó végezte.

A pályázatírás-, elszámolás szakmai feladatait, a három forduló szervezői munkáját Lévainé Kovács Róza, a szakcsoport titkára végezte.

A XXXV. Öveges József Kárpát-medencei Fizikaverseny országos döntőjének társrendezői:

Győr-Megyei Jogú Város Polgármesteri Hivatala, a győri Kazinczy Ferenc Gimnázium és Kollégium. A támogatók közül két fővédnökünket, dr. Fazekas Sándor országgyűlési képviselő urat emelem ki, és a Magyar Innovációs Szövetséget.

Hálás köszönet nekik!

Köszönjük az alábbi intézmények, vállalkozások, magánszemélyek támogatását, akik segítségével nem valósulhatott volna meg a rendezvényünk:

Kulturális és Innovációs Minisztérium
Nemzeti Tehetség Program
Eötvös Loránd Fizikai Társulat
Magyar Innovációs Szövetség
Győr Megyei Jogú Város Polgármesteri Hivatala
Kazinczy Ferenc Gimnázium Győr
Alcufer Ipari, Ker-i és Szolgáltató Kft.
Sensirion Hungary Ltd.
Hubai Imre államtitkár és családja
JNSZ Vármegyei Önkormányzat
Karcagi Ipari Park Kft.
INFO Befektetésszervező KFT.
Meló-Diák Taneszközcentrum Kft.
Pannon Egyetem, Zalaegerszegi Egyetemi Központ
Pannon Egyetem, Mérnöki Kar
Mészáros Péter
Csákány Anikó
Kreatív Fizika Tábor
Eötvös Loránd Geofizikai Alapítvány
F. Kovács Sándor országgyűlési képviselő
Karcag Városi Önkormányzat

Nagy Krisztián, Albatrosz kikötő
 Balázs Sándor Tavi-túra
 Glóbusz Vagyonvédelmi és Szolgáltató Kft.
 Győri Pedagógiai Oktatási Központ
 Győri Tankerületi Központ
 Czuczor Gergely Bencés Gimnázium Győr
 Szent László Látogató Központ Győr
 Győri Egyházmegye Püspöki Vagyonkezelő
 Győr Plusz TV
 Széchenyi István Egyetem Győr
 Ferdinánd bisztró, Kunmadaras
 MCC
 Szelec László iskolaigazgató - Péri Öveges József Általános Iskola
 Nikházy Lászlóné
 Richter Gedeon Nyrt.
 Zátory Étterem & Kikötő
 Stiefel Magyarország Kft.
 Almus Pater Zrt.
 Turinform Látogató Központ
 Planist Tervezőiroda Kft.
 Csillagpont Ipari és Kereskedelmi Szolgáltató
 Győrviv Kft.
 e-Provider Kft.
 GIMEX Hidraulika Kereskedelmi és Szolgáltató Kft.
 MVM Csoport
 Reszegi Miklós, a verseny informatikusa
 Lévainé Kovács Róza
 Anonim segítők

STIEFEL®

STIEFEL®
SCIENCE

STIEFEL®
Didactic

Hazmat Kft. Debrecen

HAZMAT

SZOLGÁLATIRUHA.HU
Minden, ami Tűzoltóság!

B-Safety Kft.- Szolgálatiruha webáruház

HUNOR-program

BME

Szolnoki Szakképzési Centrum

Lévainé Kovács Róza a szervezőbizottság elnöke
az ELFT Általános Iskolai Oktatási Szakcsoportja titkára

KULTURÁLIS ÉS INNOVÁCIÓS
MINISZTERIUM

NEMZETI KULTURÁLIS
TÁMOGATÁSKÉZELŐ

Nemzeti
Tehetség Program